

Miten luet lähdetekstiä?

Sisältö

- Lukutekniikat
- Lukutekniikan valinta
- Tieteellisen artikkelin lukemisen vaiheet

[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY-ND](#)

Lukutekniikat

- 1 Silmäilevä lukeminen
- 2 Skannaava lukeminen
- 3 Syventävä lukeminen
- 4 Kriittinen lukeminen

1 Silmäilevä lukeminen

- Tarkoituksena saada yleiskuva tekstistä.
- Ei lueta koko tekstiä.
- Valitaan, mihin tekstin osaan syvennyttään myöhemmin.
- Yleensä silmäillään mm.
 - sisällysluettelo tai otsikot
 - tekstin rakenne
 - taulukot ja kuviot
 - kappaleiden aloitusvirkkeet
 - tieteellisessä tekstissä myös tiivistelmä.

2 Skannaava lukeminen

- Tarkoituksena etsiä yksityiskohtaista tietoa avainsanan avulla.
- Kun teksti on ensin silmäilty, skannaaminen helpottuu.
- Usein etukäteen mietittynä kysymys, johon etsitään tekstistä vastausta.
- Hyödyllisintä, kun etsitään yksi avainsana kerrallaan.

3 Syventävä lukeminen

- Tarkoituksena saada syvällisempi kokonaiskuva tekstistä.
- Luetaan koko teksti tai itselle hyödylliset tekstin osat ymmärtävästi virke virkkeeltä.
- Tehdään muistiinpanoja tarpeen mukaan.
- Syventävä lukeminen vaatii aikaa ja harjoittelua.

4 Kriittinen lukeminen

- Tarkoituksena analysoida ja tulkita tekstiä ottaen huomioon sen kirjoittamiseen vaikuttavat tekijät.
- Keskiössä lähteen luotettavuuden arviointi.
- Usein kriittisessä lukemisessa verrataan kirjoittajan näkemyksiä omiin tai muiden näkemyksiin.
- Tärkeää erottaa tosiasiat mielipiteistä sekä reflektoida omien näkemysten vaikutusta lukemiseen.

Lukutekniikan valinta

Silmäilevä
ja
skannaava
lukeminen

Tarvittavien lähteiden etsiminen
ja valitseminen.

Syventävä
ja
kriittinen
lukeminen

Lähteen sisällön ymmärtäminen
ja sen hyödyntäminen omassa
oppimistehtävässä.

Hyvä lukija valitsee
itselleen sopivan
lukutekniikan tarpeen
mukaan.

Tieteellisen artikkelin lukemisen vaiheet

- **Ennakointi**
 - Mitä tiedät aiheesta etukäteen? Missä samantapaista tietoa on tullut aiemmin vastaan?
- **Tekstin silmäily (silmailevä lukeminen)**
 - Katso tekstin sisällysluettelo, otsikot ja abstrakti. Mistä tekstissä on kyse ensisilmäyksen perusteella? Liittyykö teksti aiheeseen, josta haluat saada lisää tietoa?
- **Tiedon paikantaminen ja löytäminen (skannaava lukeminen)**
 - Etsitkö vastausta tiettyyn kysymykseen? Onko tekstissä aiheeseesi liittyviä avainsanoja?
 - Noudattaako teksti IMRD-rakennetta? Jos noudattaa, mistä osiosta löydät tarvitsemasi tiedon?
- **Luetun ymmärtäminen (syventävä lukeminen)**
 - Pyri ymmärtämään lukemaasi. Mihin tutkimuksella on pyritty?
 - Mikä on tutkimuksen päätulos?
- **Luetun arviointi kriittisesti (kriittinen lukeminen)**
 - Kuka tutkimuksen on tehnyt, milloin ja miten? Missä tutkimus on julkaistu?
 - Millaista aineistoa tutkimuksessa on käytetty ja miten sitä on analysoitu? Ovatko tulkinat ja argumentointi uskottavia?
- **Tiedon jäsentäminen**
 - Mikä tieto hyödyttää sinua? Tee siitä muistiinpanot. Merkitse heti itsellesi muistiin, oletko jo referoinut lähdettä vai ottanut suoran lainauksen. Merkitse muistiin myös lähteen tiedot (kirjoittaja, julkaisuvuosi ja sivunumero).

Lähteet

Akateemisten tekstien lukeminen. 2022. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Monikielisen akateemisen viestinnän keskus Movi. Viitattu 5.8.2022. <https://movi.jyu.fi/fi/ohjeita/akateemiset-opiskelutaidot/lukeminen>.

Gillet, A. 2022. Reading skills for academic study. Artikkelit Using English for Academic Purposes For Students in Higher Education – verkkosivuilla. Viitattu 1.8.2022. <http://www.uefap.com/reading/>.

Kriittinen lukutaito. N.d. Verkojulkaisu Kopiraittilan verkkosivuilla. Helsinki: Kopiosto. Viitattu <https://kopiraittila.fi/toinenaste/kriittinen-lukutaito/>.

Kuusi, H. 2013. Miten luen tieteellisen artikkelin? Pdf-asiakirja Hanna Kuusen verkkosivuilla. Helsingin yliopisto. <https://blogs.helsinki.fi/kuusi/>.

Malmberg, K. 2018. Silmäilevä lukeminen lisääntyy ja se tekee meistä epäempaattisia ja pinnallisia, väittää amerikkalaistutkija – ”Erittäin merkittävä huoli”, sanoo suomalaisasiantuntija. Helsingin Sanomat 5.9.2018. Viitattu 1.8.2022. <https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000005816839.html>.

Skimming and Scanning. N.d. Artikkelit Tennesseeen yliopiston verkkosivuilla. Viitattu 5.8.2022. <https://www.utc.edu/enrollment-management-and-student-affairs/center-for-academic-support-and-advisement/tips-for-academic-success/skimming>.

Vilka, H. 2020. Akateemisen lukemisen ja kirjoittamisen opas. Jyväskylä: PS-kustannus.